REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 129. Brașov, Joi 13 (26) Iunie. 1902.

Urmările confiscărilor.

Spus'am, că procedeul cu confiscarea scrierei numite „Cartea de aur“ a alarmat tótă românimea dela noi.

Avem un singur membru lumean de naționalitate română în camera magnaților, care, când nu se află la moșia sa din Bănat, locuesce în Budapesta

Acesta este d-l Dr. Iosif Gall, notar permanent al amintitei camere și membru în tóte comisiunile ei, în cari se oferă și se recere mai multă muncă.

A avut păcatul și d-l Gall sĕ figureze pe lista acelora, cărora li-s'a trimis câte un esemplar din numita scriere. De se va fi abonat la ea orĭ-că i-s'a trimis ca unuia dintre aceia, carĭ urmăresc cu interes productele literare române, nu importă. Destul, că procurorul din Clușiŭ a ordonat a-se cerceta după „Cartea de aur“ și la d-l Gall. După-cum spun foile unguresci din Budapesta perchisiția domiciliară nu s'ar fi mărginit la urmărirea cărții din cestiune, ci s'ar fi estins și asupra altor tipăriturĭ și scrierĭ pretinse daco-române și anti-maghiare. De aceste, se dice, s'au aflat mai multe în locuința d-lui Gall și au fost confiscate dimpreună cu „Cartea de aur“.

Décă s'au petrecut lucrurile tocmai așa, nu scim. Gazetarii șoviniștĭ în frunte cu cei dela „Egyetértés“ însĕ fac mare sgomot din incidentul acesta. Par'că ar fi descoperit un întreg complot în contra statului. Se minunéză fórte tare acești gazetarĭ și, décă n'ar fi așa de mulțĭ jidanĭ între ei — șĭ-ar face și cruce, vĕdênd, că la un membru al camerei magnaților s'au găsit cărțĭ periculóse.

Nu s'au așteptat mai ales la așa ceva dela unul, care până acum a stat în relațiunile cele mai amicabile cu politicianii conducĕtorĭ ai statului ungar și care trecea de cel mai mare moderat.

Un astfel de bărbat sĕ păstreze în locuința sa scrierĭ îndreptate în contra maghiarismului, cărțĭ „daco-române“? Sĕ mai crédă apoi cineva, că a fost vre-odată amic sincer și credincios al stăpânirei unguresci și că în ascuns nu conspiră și dênsul cu Daco-Românii și nu este cel mai însuflețit aderent al ideilor lor?

Dile grele trebue să-l'au ajuns și pe d-l Gall, când trebue sĕ vadă că și interesul ce'l are pentru literatura română i-se ia acum în nume de rĕu, ba, ce e mai mult, i-se socotesce ca o dovadă de ne credință față cu cercurile diriguitóre, pe care întotdéuna le-a cultivat și față cu carĭ întotdéuna a stat cu capul plecat.

Ca mâne d-l Iosif Gall îșĭ va audi cele mai marĭ împutărĭ și cele mai grave învinuirĭ, că mai îndrăsnesce de-a se da de Român și de om doritor a trăi în pace și în înțelegere cu factorii decisivĭ ai politicei de stat maghiare. Căcĭ ce póte sĕ însemne alta, când se fac astfel de perchisițiĭ domiciliare și se dă ocasiune estremilor șoviniștĭ de a-l ataca în modul cel mai vehement.

Am vré sĕ scim ce fel de cărțĭ române ar fi putut sĕ aibă în biblioteca sa d-l Gall, ca sĕ nu între în prepus, că cetesce cărțĭ îmbibate de idei contrare, așa disei idei de stat maghiar? Póte nisce scrierĭ ca Argbir și Elena, Genoveva, Tâlcuirea visurilor etc.

Din espectorările veninóse ale lui „Egyetértés“ despre carĭ luăm notă mai jos se póte vedé chiar ceva mai mult decât intențiunea de-a arunca pe d-l Gall într'o căldare cu pretinșii daco-românĭ. Este ceva ce revócă în memorie spiritul vindictei pe vremile lui Danton și Robespierre, când pĕcatul se căuta în sânge și numai prin vărsarea sângelui se credea posibilă îndreptarea.

Le este prea mult Român Dr. Iosif Gall șoviniștilor din tóte taberele maghiare. De ce sĕ nu se mulțumescă acest magnat a împodobi biblioteca sa numai cu producte ale literaturei maghiare? De ce și-o mai profanéză și cu scrierĭ românescĭ?

Și, gândiți-vĕ, pe lângă tóte acestea, pe lângă aceea, că se interesézâ mult de causele bisericei sale române, din avû idea de a destina jumĕtate din considerabila sa avere pentru scopurĭ culturale române! Ce Maghiar sucit la cap și pălit la creerĭ din era șovinistă de adĭ mai póte sta de vorbă și mai póte avé încredere în membrul camerei magnaților Iosif Gall?

Asta-i curentul, ăstea-s resultatele politicei factorilor maghiarĭ, cu carĭ Gall întotdéuna a căutat sĕ nu se strice.

Ce va dice acum Dr. Iosif Gall, care cu atâta speranță salutase și sórele regimului „legii, dreptului și al dreptății“, a regimului, sub care se petrec tóte acestea?

N'a fost de bun augur, când încă pe la începutul guvernării sale, ministru-președinte actual Coloman Szell a declarat în dietă, față cu șovinistul întătârit Komjathy, că el (Szell) n'a voit sĕ stea de vorbă cu Dr. Iosif Gall când l'a întâlnit la club, numai ca sĕ nu se crédă, că ar conspira cu Românii!!

Primul ministru Sturdza la Viena. O telegramă din Viena cu data de 23 Iunie n. anunță: Ministrul-președinte român D. *Sturdza* a făcut adĭ o visită contelui *Goluchowski*, cu care a convorbit despre reînoirea convențiel comerciale. D-l *Sturdza* a făcut adĭ o visită și la ministeriul de rĕsboiŭ.

Bulgaria regat? Din *Viena* se anunță: Cercurile diplomatice de aicĭ confirmă scirea, că principele *Ferdinand* al Bulgariei vré sĕ devină *rege*. Principele a dat espresiune dorinței acesteia și în Petersburg, și împrejurarea, că Rusia n'a ridicat obiecțiunĭ contra numirii lui Stancev de ministru plenipotențiar, e interpretată în sensul, că *Rusia sprijinesce dorința principelui Ferdinand*. E probabil, că nicĭ celelalte cabinete europene nu se vor opune la acésta, însĕ până acum nicĭ un cabinet n'a primit comunicarea oficială, ér decisiunea definitivă atêrnă dela consentimentul Sultanului, suzeranul principelui bulgar.

Noul regim al Burilor. Se asigură, că, rĕspundênd unei dorințe esprese a regelui, guvernul engles imediat după serbările de încoronare va ridica administrațiunea militară din fostele republicĭ bure. Se va introduce guvernamentul mixt, cu o representanță parlamentară a ambelor rasse.

Amânarea încoronării regelui Eduard.

Am adus deja erĭ scirea sensațională, că *încoronarea regelui Eduard VII a fost amânată pe timp nedeterminat.*

Publicarea oficială a scirei a produs în Londra și în lumea întrégă mare sensație, mai ales că toțĭ representanții oficialĭ ai puterilor erau însărcinațĭ sĕ asiste la actul încoronării. Óspețĭ din tótă lumea sosiseră la Londra și pregătirile pentru serbărĭ au costat milióne.

Deja alaltăerĭ, când părechia regală a sosit în Londra, s'a observat, că Regele numai rĕzimat de bastonul sĕu a putut sĕ părăsĕscă cupeul. Deși era o căldură năbușitóre, regele era îmbrăcat ca în timp de iérnă. Se rĕspândise, ce-i drept, scirea că îndată după încoronare regele se va supune unei operațiĭ medicale, scirea însĕ a fost desmințită, fiind-că nu voiau se indispună pe óspeții princiarĭ străinĭ, carĭ se aflau în Londra.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Chinesiatul familiei Băsărabă

din

Țera Hațegului.

Comunicare făcută în ședința Societății istorice dela 16 Februarie a. c.

(Continuare.)

Conform acestei *„legĭ antice“* a districtelor românescĭ (olachales), singur numai chinesul avea dreptul de jurisdicțiune pe teritoriul sĕu [1]), cu obligațiunea, față de puterea suverană și executivă, ca sĕ presteze servicii militare cu ómenii sĕi și în particular sĕ repareze și apere castrele de pe teritoriul districtului. [2])

Mai târdiu însĕ se întroduse usul, ca chinesii sĕ plătéscă la visteria regelui o anumită taxă și se predea pe fie-care an anumite darurĭ, „Censum et munera annuallia ut moris keneziatus est“ [3]), tóte aceste pentru recunóscerea suveranității regale, *„in signum dominii.“* [4])

Fie-care district românesc, sĕu „districtus olachalis“, avea un tribunal al sĕu particular numit *„Sedes juridiciaria districtus* (N.)“ [5]), în Făgăraș *„Sedria Boeronalis“*, sĕu *„Sedria Boeronum“* [6]). Acest tribunal era compus din 12, 8 orĭ 6 jurațĭ, numițĭ *„Jurati“*, *„Seniores Olachales“*, *„Jurati Boerones.“* [7])

Chinesii și nobilii românĭ (Nobiles ut dicitur Valachorum) nu puteau fi judecațĭ, decât de acest tribunal al districtului, în care îșĭ aveau domiciliul, tribunal compus din ómenii sĕi: din *„Jurati“* sĕu *„Seniores olaches“*.

Fie-care districtus olachalis mai avea pentru afacerile comune administrative, cum și pentru afacerile judiciare mai importante, o adunare generală numită *„congregatio generalis districtus,* (N.)“ [8]) sĕu *„universitas nobilium et Keneziorum et alterius status.“* [9])

La aceste adunărĭ generale luau parte cei 12 Jurațĭ sĕu Seniores olachales, nobilii românĭ (Nobiles, sĕu nobiles ut dicitur Valachorum), chinesii și ómenĭ din popor (communis Olachus.)

Acéstă universitate a bĕtrânilor sĕu jurațĭlor, a nobililor românĭ, a chinesilor și delegaților țĕranĭ, era singura competentă sĕ judece actele de înaltă trădare, de carĭ voivodul, orĭ regele, inculpa pe vre-un nobil sĕu chines, ea singură pute sĕ se pronunțe, décă i-se pot lua vre-unui chines moșiile și drepturile chinesescĭ. [10]) Peste tot, nicĭ voevodul, nicĭ regele, nu puté sĕ aducă vre-o sentință, orĭ decisiune, în ce privesce drepturile, obligațiunile și posesiunile chinesului.

Aceste adunărĭ generale ale districtelor românescĭ au avut în viéța de stat a Ungariei o deosebită importanță. Ele erau adese-orĭ presidate de voivodul Transilvaniei, de banii Severinului și chiar de către însușĭ regele.

Avem în acéstă privință un document prețios din a. 1428, în care însușĭ Sigismund, regele Romanilor (Germanilor) și al Ungariei, ne spune, că a presidat adunarea generală a districtului Mihadiă, compusă din nobilĭ, din chinesĭ și din ómenĭ de altă condițiune [11])

Pe teritoriul districtelor numite *olachales*, regele nu putea face donațiunĭ de moșii, orĭ de chineziate, decât numai sub aceleașĭ condițiunĭ particulare, sub carĭ se stăpâneau moșiele și chinesiatele în districtele românescĭ [12]), adecă după „lex antiqua“ sĕu „consvetudo terrae“.

Ce e mai mult, prerogativele corónei față cu districtele românescĭ erau atât de restrînse, încât regele nu putea dărui moșii pe teritoriul acestor districte, decât numai: *la ómenii din acelașĭ district* [13]), *și pe carĭ i-va fi judecat demnĭ universitatea chinesilor.* [14])

---

[1]) Pesty, A. Szőr. Bánság 11. 1390.

[2]) Kurz, Magazin f. Geschichte Siebenbürgens. II. 310—311. 1482.

[3]) Pesty, A. Szöreny Bánság, III. 67. 1454.

[4]) Fejér, Codex, X. 8, 493, 1409.

[5]) Pesty, A. Szörenyi Bánság. III, 323, 1563. — Densușianu, Monumente pentru istoria Țĕrei Fagarașului, 119, 1527.

[6]) Densușianu, Monumente pentru istoria Țĕrei Fagarașului p. 33. 40 Cf. ibid. p. 8, 1511 și 20, 1630. — *Sedria*, cuvênt compus din *Sedes* și *judiciaria*.

[7]) Densușianu, Documente, Vol. I. p. 2, 72—73, 1363.

[8]) Pesty; A. Szor. Bánság, III, 95, 1485.

[9]) Pesty, A. Szörenyi Bánság, III, 33, 1439. — Pesty, Oláh kerületek, 75, 1457. — Pesti Oláh kerületek 59, 1428.

[10]) Densușianu, Documente privitóre la istoria Românilor, I. 2, 592—593. 1495. — Pesty, A. Ször. Bánság III. 41. 1439.

[11]) Pesty, Oláh kerületek, 59, 1428.

[12] Pesty, Oláh kerületek, 69—70, 1444. Vizsgálodás az Erdély Kenézségekröl. Nagy-Enyeden, 1845, p. 29.

[13]) Pesty, A. Szöreny Bánság. III, 300, 1561.

[14]) Pesty, Az Oláh kerületek, p. 73—74, 1457.

A doua ḑi însĕ regele se făcù așa de rĕu, încât medicii declarară, că nu pot espune pe Eduard VII la obosélile încoronării, și astfel după lungĭ consfătuirĭ s'a hotărît sĕ se amâne sĕrbările de încoronare.

Un buletin oficial dat asupra bólei regelui spune: „Regele, care sufere de *perityphlitis*, s'a simțit Sâmbătă atât de bine încât se spera, că încoronarea va puté sĕ se facă. Erĭ séra însĕ regelui i-s'a făcut așa de rĕu, încât *a trebuit sĕ fie operat*“.

Populația Londrei e fórte consternată. Tóte pregătirile s'au întrerupt. Óspeții princiarĭ au rĕmas de-ocamdată în Londra.

Aniversarea luptei dela Custozza.

Brașov, 24 Iunie 1902.

Regimentul de infanterie ces. și reg. Nr. 50 din localitate, care prin bravura și vitejia sa s'a distins atât de mult în rĕsboiul, ce l'a purtat monarchia nóstră cu Italia, și anume în lupta dela *Custozza* din 24 Iunie n. a. 1866, și-a serbat astădĭ cu simplitate militară, dér cu atât mai solemnel și impunător aniversarea a 36-a a ḑilei sale de onóre.

Casarma din strada Négră, în care e dislocat regimentul, încă a avut astădĭ un aspect sĕrbătoresc.

Intrarea, coridórele și curtea casarmei erau tóte decorate cu verdéță, cu ramurĭ și cu ghirlande de brad și de stejar, cu stégurĭ și stegulețe, printre carĭ erau așędate cu gust mai multe portrete de a-le Maj. Sale și de-ale membrilor Casei domnitóre, ceea-ce oferia o privelisce fórte frumósă și plăcută. Pĕcat numai, că ceriul noros și amenințător în órele de diminéță, n'a prea favorisat sĕrbătórea regimentului.

Partea primă a serbării a decurs în curtea casarmei și a fost fixată pe órele 8 diminéța. Deja cu ¼ de óră înainte de acest termin fixat, erau soldații și oficerii regimentului toțĭ cu frunḑă verde de stejar la chipiu — întrunițĭ, așteptând sosirea comandantului, a d-lui colonel Francisc *Rieger*.

Cu câte-va minute înainte de 8, între sunetele musicei militare s'a adus steagul falnic (martorul bătăliei dela Custozza) al regimentului, căruia se dĕdù obicĭnuitul onor militar. — Precis la 8 óre a sosit comandantul regimentului, care după-ce primi raporturile prescrise și după-ce salută pe cei adunațĭ, ținù ostașilor o scurtă, dér cu atât mai medúsă vorbire despre însĕmnătatea, ce o are ḑiua de 24 Iunie st. n. pentru regiment, care și-a câștigat laurĭ neperitorĭ în lupta dela Custozza, și a terminat cu un însuflețit ura! la adresa M. Sale Vorbirea acésta ținută în limba germană, a fost interpretată destul de bine de d-l căpitan *Mischinger* pe românesce.

După vorbire a urmat defilarea trupelor și visitarea după companiĭ a scumpelor reliquiĭ*) și regimentului din bătălia amintită.

Astădĭ soldații s'au bucurat de porțiunĭ duble și mai bune de menagiu și sunt dispensațĭ pentru tótă ḑiua dela serviciile obicĭnuite.

Corpul oficerilor serbéză încă și separat prin un banchet festiv, la care sunt invitațĭ și comandanții celor-lalte trupe din loc, precum și alte persóne militare.

Țiu sĕ amintesc încă, că preotul militar d-l Nicolae *Fizeșianu* a ținut ostașilor, respective credincioșilor sĕi dela reg. 50, în bis. Sf. Adormirĭ din Cetațe deja în Dumineca trecută o predică festivă bine succésă, prin care a scos în relief meritele, ce și le-a câștigat regimentul 50 compus în parte preponderantă din Românĭ în bătălia dela *Custozza*, îndemnând la fine a cultiva virtuțile străbune: credința către tron și iubirea de patrie.

*) (Sabia colonelului Schwayer, comandantul de odinióră al reg. căḑut în luptă, fotografiile comandanților de brigádă și de corp, br. Pirlt și br. Rodich, sub a căror comandă superióră stătea reg., precum și fotografiile oficerilor căḑuțĭ pe câmpul de onóre).

„Drapel românesc la o serbare militară“.

Sub titlul de mai sus „Br. Lapok“, care funcționéză și ca organ polițienesc în localitate, face mare tărăboiŭ, că s'ar fi violat dreptul public fiind-că cu ocasiunea aniversării victoriei dela Custozza, ce a serbat'o erĭ regimentul de infanterie ces. și reg. Nr. 50 cu garnisóna în Brașov, printre drapelele carĭ au completat împodobirea cu ramurĭ verḑĭ a clădirei din interiorul curții casarmei, s'a aflat și un stég în colorile *roșu-galben-albastru*. Tot așa — ḑice numita fóie — a fost și la emulația de tir pe locul de tir militar: erau aternate două drapele naționale unguresci „la un loc unde nu băteau la ochĭ“, ér „pe nisce strașnice catargurĭ, alăturĭ de patru drapele marĭ austriace, fâlfaiau patru drapele marĭ românescĭ“.

După acéstă descriere „Br. Lapok“ întrébă, că „ce caută drapelul României, va sĕ ḑică al unui stat strĕin, la serbarea unui regiment ces. și reg. austro-ungar? De ce nu s'a observat „paritatea“ legală în colorile austriace și ungare. La aceste două întrebărĭ, dér mai ales la cea dintâiŭ, ni-ar plăcé sĕ primim rĕspuns“...

Pĕcat, că s'a încheiat sesiunea dietei, căcĭ Weiss-Veszi, orĭ Pichler, de sigur, ar fi stors dela d-l Szell rĕspunsul, ce-l doresce fóia maghiară din localitate.

Dér nu credem, că ministrul-președinte ar fi ajuns în acel cas până la conclusiunea, că prin întrebuințarea amintitelor stégurĭ s'ar fi violat dreptul public ungar. Încât pentru pretinsa paritate basată în lege, ea n'are nicĭ un înțeles când e vorba de armata comună, al căreia drapel pórtă esclusiv colorile casei domnitóre. Déca la acéstă serbare s'au întrebuințat și colorile nóstre naționale, de sigur că nu s'a făcut cu intențiune de a viola ceva, séu a provoca pe cineva, ci numai conform unui vechiŭ obiceiŭ, ḑicem vechiŭ, căcĭ au trecut deja trei-ḑecĭ și șése de anĭ dela memorabila luptă dela Custozza, în care soldații de naționalitate română și în deosebĭ regimentul nr. 50 s'a distins printr'o rară vitejie, al căreia interpret însuflețit s'a fost făcut însușĭ victoriosul beliduce, fericitul archiduce Albrecht.

Ar trebui sĕ și-o însemne odată polițaii noștri dela pressă și dela căpitănat, că până mai erĭ alaltăerĭ înșișĭ guvernanții ungurĭ au considerat de fapt colorile roșu-galben-albastru de colorĭ întrebuințate prin us vechiŭ, de espresiune a caracterului etnic al poporului român. Chiar miniștrii Tisza și Trefort au călĕtorit de atâtea-orĭ prin Ardeal însoțițĭ de banderiĭ, în carĭ se aflau și călărețĭ cu stégurĭ și cu cocarde roșu-galben-albastre.

E dovedit, că aceste colorĭ au fost folosite de Românii din Transilvania, Bănat și țéra ungurésca cu mult înainte de ce s'au unit principatele române. Sĕ scie că până la unire, principatele Muntenia și Moldova n'aveau tricolor, ci numai bicolor și numai după unire s'a combinat din aceste bicolorurĭ tricolorul de astădĭ. Mai e de notat, și cei dela „Br. Lapok“ ar puté sĕ se informeze din orĭ-ce Enciclopedie, că colorile drapelului României se aplică cu totul altfel: adecă în direcție paralelă cu prăjina, stând vertical nu orizontal, și anume albastru întâiŭ lângă prăjină, apoi galbenul și în fine roșul. La noi însĕ din vechime colorile s'au aplicat orisontal și în altă ordine, și nicĭ odată vr'un Român dela noi nu le-a privit ca colorĭ ale României, ci ca colorĭ ale naționalității sale. Aceste colorĭ se găsesc și în marca Transilvaniei.

E ridicol, dér, a-se vorbi în casul de față, că s'ar fi folosit la pavoasarea casarmei din strada négră colorile României.

Incursiunile Bulgarilor.

Din incidentul nouĕlor incursiunĭ bulgăresci la granița Dobrogei, „*Cronica*“ din Bucuresci scrie următórele:

Când cu incidentul dela granița Dobrogei, în care a fost victimă silviculturul Pop, am spus, că greșesc ḑiarele, carĭ cer intervenție diplomatică, energie diplomatică.

Și mergĕnd mai departe esplicam ast-fel atitudinea Bulgarilor. Incidentul cu silvicultorul Pop nu este un incident isolat, el ține de caracterul Bulgarilor și de ideia, ce și-o fac ei, că trebue sĕ fie stăpânii Peninsulei balcanice; ei atacă granița Macedoniei pentru-că cred, că Macedonia trebue sĕ fie a lor, și tot așa atacă granița Dobrogei, pentru-că au credința, că și Dobrogea este bulgărĕscă. La asemenea atitudinĭ nu se rĕspunde cu note diplomatice, domóle séu energice, ci cu mĕsurĭ rigurose și cu represiunĭ imediate.

N'au trecut două sĕptĕmânĭ și a-țĭ vĕḑut, că un nou incident, mult mai grav, s'a petrecut la graniță. Bande întregĭ de Bulgarĭ macedonenĭ au atacat granița, voind sĕ pĕtrundă în Dobrogea. Santinelele nóstre surprinḑĕndu-i, după-ce i-au somat de repetite-orĭ sĕ se predea și ei au refusat, au tras; doi dintre Bulgarĭ au căḑut. Fórte bine au făcut santinelele nóstre.

Și cu atât mai bine, că acum se va puté face o anchetă seriósă asupra agitațiilor bulgăresci în Dobrogea.

Sĕ nu ne facem ilusiunĭ și nicĭ sĕ nu închidem ochii. Declarația primă a celor prinșĭ, că sunt simpli lucrătorĭ și au voit sĕ se furișeze spre Constanța, ca sĕ lucreze în port, nu trebue luată ca bună. Macedonenii aceștia nu sunt nisce simpli lucrătorĭ și nu lucréză din propriul lor imbold.

Se petrec în Dobrogea lucrurĭ, carĭ trebue sĕ ne dea de gândit și mai ales sĕ-l facă pe guvernul nostru sĕ ia severe mĕsurĭ.

Granița Dobrogei, după-cum am mai spus și acum câte-va ḑile, nu este destul de bine păzită, nu avem pichete suficiente și pichetele nu au destui soldațĭ; nu avem șosea pe tótă granița și nu se fac și nu se pot face inspecții regulat. Stăm la graniță mai rĕu ca Bulgarii și putem sĕ ne dăm séma de inferioritatea nóstră, când la inferioritatea mĕsurilor de pază vom adăoga deosebirea de caracter și de tendință dintre Românĭ și Bulgarĭ.

De-o parte bunătate și legalitate; de alta rĕutate și violență.

Incidentul dela Caciamac, este după părerea mea firul unui întreg complot, un inel din lanțul incursiunilor agenților comitetului macedonean-revoluționar.

Și în acéstă direcțiune trebue sĕ se facă cercetările. Dobrogea, de sigur, este împănată de agenți ai comitetului bulgăresc.

Pentru afacerile de interes comun, mai multe districte românescĭ de peste Carpațĭ formau în aceste timpurĭ o unitate politică administrativă. Astfel era Bănatul compus pe la a. 1457 din 8 districtus olachales, și astfel erau districtele, ce depindeau de castrul de la Dewa.[15])

Acéstă uniune de districte românescĭ avea o adunare generală comună numită „*congregacio generalis districtuum volahicalium*“[16]) și ele decideau tot-odată și procesele apelate dela univesitățile particulare ale districtelor.

II. Sentința celor 12 Jurațĭ românĭ din Provincia Hațeg, 1398.

Vechimea istorică a familiei princiare „Băsărabă“.

Revenim acum la sentența celor 12 Jurațĭ românĭ din Țéra Hațegului.

Textul acestui important document și pe care-l reproducem tot-odată aicĭ și în facsimile, este următorul:

Nos Stiborius de Dobusky Castellanus ac duodecim Jurati provincie Haczak notum facimus Vniuersis presentem paginam inspecturis. Quod coram magnifico viro domino Stiborio Wayda Transilvanie constituti famosi viri Dragota et Jon fratres et Knesy de Ryulalba, proponentes ac querulose agitantes contra honestos viros Janusthinum, Baserabe et Custe Knesios de Ruyschor dicentes quintam partem unius marce argenti ab antiquis annis per ipsos Janusthinum, Baserabe et Custe ac per parentes ipsorum pro ipsis Dragota et Jon ad cameram domini regis vel domini Wayde traditam, ad dandum iam recusarent, licet de iure dare debeant et ad dandum tenerentur, ubi tunc prenotati Knesy Janusthinus, Baserabe et Custe responderunt et dixerunt, quod per ipsos seu parentes ipsorum nunquam pro eis data et persoluta fuisset, quam causam tamquam fidedignis et ipsorum Senioribus, nobis suprascriptis Stiborio nec non doudecim Juratis ad judicandum in Haczak, dictus dominus Wayda commisit, pro qua decrenimus secundum juris exigentiam et sententiam diffinitivam, quod memorati Knesy Dragota et Jon pro parte ipsorum dare debent sine omni dilatione et contradictione quintam partem vnius marce argenti et de eadem sentencie (sic), et sepedicti Knesy Janusthinus, Baserabe et Custe pro parte ipsorum residuas quatuor partes et non plus, ut tota marca prescripta adimpleatur, debent persoluere de eiusdem sentencie (sic). In cuius rei testimonium presens scriptum sigillorum nostrorum signaculo est signatum. Datum Haczak feria secunda ante festum beati Laurency martiris Anno Domini millesimo CCC-mo nonagesimo octavo. [17])

(*L. S.*)

Traducere.

„*Noi Stiboriu de Dobusky Castelanul și cei 12 Jurați ai Provinciei Hațeg*, facem cunoscut tuturor acelora, carĭ vor vedé acéstă carte, că înfățișându-se înaintea Mariei Sale a d-lui *Stiboriu, Voivod al Transilvaniei, Chinesii din Riul-alb, fàiĭ moșii bărbațĭ Dragota și Ion*, arătând și plângĕndu-se în contra *onorabililor bărbațĭ Ianusthin și a fraților sĕi Băsserabă și Custea, Chinesii din Riușor*, susținĕnd, că Ianusthin, Băsserabă și Custea și părinții acestora au plătit din vechime pentru dênșii a cincea parte din o marcă de argint la visteria d-lui rege, séu a domnului voevod, însĕ acum el refusă sĕ o mai plătéscă, deși după drept trebue sĕ o dee și sunt obligațĭ a o da. Atuncĭ amintiții Chinesĭ *Ianusthin, Bâssĕrabă și Custe* rĕspunseră și ḑiseră, că din partea dênșilor și a părinților sĕi nu s'a dat și nu s'a plătit nicĭ-odată pentru ei. Acéstă causă apoi domnul Voivod ne-a încredințat'o, ca sĕ o judecăm în Hațeg, séu nouĕ ca sus amintițĭ *Stiboriu* și cei *12 Jurați, ca bĕtrâni* ai lor *demnĭ de credință*, și în care causă noi am decretat după cerințele *dreptului* următórea sentință definitivă, că amintiții *Chinesĭ Dragota și Ion* au sĕ cee, în ce privesce partea lor, fără întârḑiere și fără contradicere, a cincea parte din o marcă de argint, ér amintiții *Chinesĭ Ianusthin, Băssĕrabă și Custe* au sĕ plătéscă pentru partea lor celelalte patru părțĭ, însĕ nu mai mult, astfel ca sĕ se împlinéscă o marcă întrégă. Ér pentru adeverire, acéstă carte a fost învestită cu semnul sigilelor nóstre. Dată în Hațeg, în ḑiua a doua a sĕptĕmânei dinainte de sĕrbătórea fericitului martir Laurenciu. In anul Domnului 1398“.

(L. S.)

(Va urma).

[15]) Densușianu, Documente privitóre la istoria Românilor, Vol. I, 2. 641. 1427.

[16]) Pesty, A. Szörény Bánság. III. 61. 1451 — Ibid. III. 63, 1452.

[17]) Originalul pe pergamen. Mărimea 23×14 cm. Acest document a fost publicat mai întâiŭ de *Fejér*, însĕ *cu mai multe erorĭ*, în *Codex diplomaticus Hungariae*, Tom. X. Vol. 8. 447, de unde a fost reprodus și în colecțiunea nóstra: *Documente privitóre la istoria Românilor*, Vol. I. Partea 2 (Bucurescĭ, 1890) p. 397.

Visita prințului Ferdinand la Petersburg i-a zăpăcit complect pe Bulgarĭ. Acuma ei îl vĕd deja pe Țarul Rusiei întorcênd visita prințului Ferdinand la Sofia, și chiar armatele rusescĭ trecênd Marea și Dunărea, pentru-ca sĕ înalțe Bulgaria la rangul de regat și s'o facă stăpânitóre a întregei Peninsule balcanice.

Au luat vênt vecinii noștri și cred, că trebue sĕ se pregătéscă imediat, căcĭ acțiunea cea mare va începe în câte-va dile. Când va strănuta Țarul la Petersburg, trebue sĕ și isbucnéscă focul dela Constanța până la Salonic.

Cu asemenea popor nu se mai póte sta de vorbă diplomaticesce. Rațiunea nu mai are nicĭ un amestec în actele lui, totul se reduce la exaltarea unei grandomanii patriotice fără pereche în istoria lumei. Cu un asemenea popor nu se umblă cu diplomații, ci i-se tae scurt labele. Mĕsurĭ energice, represiunĭ imediate. Avețĭ sĕ vedețĭ, că îndată-ce se vor lua seriose mĕsurĭ în Dobrogea, Bulgarii au sĕ se domolésca.

Décă nu sciu de rațiune, sĕlbatecii aceia din comitetul macedonean sciu de frică. In definitiv, noi nu putem sĕ stăm cu un rĕsboiŭ perpetuu în Dobrogea. Populația bulgăréscă din acéstă provincie trebue sĕ înțelégă, că este datóre sĕ se lapede de orĭ-ce solidaritate cu bandele lui Sarafoff.

Alt-fel are sĕ ne silésca, sĕ luăm mĕsurĭ, pe carĭ noi le am înlăturat până acuma.

Incidentul dela Caciamac nu trebue făcut mușama; din potrivă, el trebue sĕ servéscă pentru a-se face o anchetă seriósă în tótă Dobrogea.

Comitetele revoluționare lucréză, sĕ nu ne facem ilusiunĭ, decĭ sĕ luăm mĕsurĭ fără întârdiere.

„Perchisiție domiciliară la Iosif Gall“.

„Egyetértés“ dela 24 Iunie n. publică sub titlul acesta următórele:

„In decursul dilei, la ordinul procuraturei reg. din Budapesta, poliția a făcut *perchisiție domiciliară* la locuința lui Iosif *Gall*, membru în camera magnaților, și cu ocasia acésta a confiscat *„Cartea de aur“* și mai multe tipăriturĭ și hârtii daco-românе, pline de agitațiunĭ în contra Maghiarilor. Casul a produs sensație enormă în cercurĭ largĭ, cu atât mai vêrtos, că *Gall* a figurat în viéța publică ca Român filo-maghiar. Și étă acum iese la ivélă, că în tótă viéța sa el s'a prefăcut numai și e în tovărășie cu dacoromânii, carĭ tind la nimicirea ideii de stat maghiar. In sfîrșit însĕ a cădut de pe el vĕlul, și membrul camerei magnaților Iosif *Gall*, care pururea a vînat după grația guvernelor, pe care a și câștigat'o — stă înaintea nóstră în tótă golătatea sa. Politica idiotă a guvernelor trecute, când Gall a fost împins înainte cu pașĭ repedĭ pe scara rangurilor, până când în urmă s'a oprit la postul de președinte de Senat al Curiei, pentru-ca sĕ fie câștigat pe partea lor — étă că s'a rĕsbunat în chipul acesta, și drept cuminţire s'a dovedit legea eternă că din lup nicĭ-odată nu va deveni miel“.

Fóia kossuthistă spune apoi, că dela 1886 d-l I. *Gall* a fost numit membru pe viéță al camerei magnaților și e fórte bine cunoscut între Românii din Ungaria. Tot-déuna a sciut sĕ se acomodeze împrejurărilor, dér mai ales pe terenul bisericesc a desfășurat o mare activitate, e membru al congresului bisericesc gr. or. și al Sinodului aradan. Mai dĕunădĭ șĭ-a testat cea mai mare parte a averii sale pentru scopurĭ culturale românescĭ. A cultivat raporturĭ intime de amiciție cu conducĕtorii politicĭ maghiarĭ. Sub *Tisza* șĭ-a asigurat grația guvernului și s'a bucurat de favorurile ei. Ocolea cu cea mai mare prevedere chiar și aparența daco-românismului și rolul sĕu a culminat în propovăduirea pacînicei înțelegerĭ cu Maghiarii. „In secret însĕ a conspirat cu daco-românii și a fost cel mai însuflețit aderent al ideilor acestora“.

După-ce îi face astfel biografia, *„Egyetértés“* repetă ce au mai scris raportorii sĕi de tépa lui Alexics cu privire la sprijinul, ce l'a dat Gall candidaturei archimandritului Hamsea la episcopie și sfîrșesce cu următórea denunțare:

„Tot acest *Hamsea* este acela, la care — în urma ordinului dat de procuratura din Arad — poliția a făcut perchisiție domiciliară și a confiscat la locuința lui „Cartea de aur“. Acéstă „Carte de aur“ e o colecție a tuturor demersurilor și documentelor partidului național român de la 1848 încóce și fie-care rênd al ei defaimă ideia de stat național maghiar, pe Maghiari. Ea a fost distribuită de *Pacațianu* Victor (!), redactorul organului oficial al metropolitului Mețianu „Telegraful Român“, însĕ procuratura a ordonat, din cause bine înțelese, confiscarea ei pretutindenĭ unde s'ar afla“...

SCIRILE DILEI.

— 12 (25) Iunie.

Prigonirea Slovacilor. Prigonirile și condamnările sunt la ordinea dilei. Dilele trecute au fost aspru condamnațĭ doi bieţĭ Slovacĭ: preotul Ferdinand *Kraft* și învĕțătorul I. *Kardos* din Nagyrőcze (comit. Gömör). Ei au fost învinuițĭ, că în școla de stat de acolo au folosit orele de Religiune pentru a rĕspândi printre elevĭ „ideile panslaviste“. Comisiunea administrativă a comitatului a pornit cercetare contra lor și pe basa datelor culese protopopiatul aug. din Gömör i-a lipsit de post.

„Violarea“ drapelului maghiar. Judecătoriile nu mai au răgaz, sunt silite a se ocupa mereu cu năzdrăvăniile minorilor, calificate de insultare și violare a stégului maghiar. Subjudele Monorai din Brașov a fixat un nou termin pe diua de 27 Iunie pentru procesul deschis contra minorului *Kruzler* Hans, elev în cl. II gimnasială. In acéstă causă se mai ținuse o ședință la 11 Iunie, când la propunerea apĕrătorului d-l advocat Simion *Damian* procesul s'a amânat pe timp nedeterminat cu scop de a se procura actele stării civile ale băiatului. Acele acte, prin carĭ i-se constată etatea în mod autentic (12 anĭ?), fiind acum procurate, la procesul, ce se va judeca la 27 l. c. se va puté aduce și sentința.

Elemente românescĭ în limba săséscă. Profesorul Iohann Brenndorfer a scos de sub tipar o broșură de 98 paginĭ sub titlul *„Rumänische Elemente in der siebenbürgisch — sächsischen Volkssprache“* Lucrarea acésta a servit d-lui profesor ca tesă de doctorat. „S. D. T.“ din care luăm acéstă scire, nu spune de unde se póte procura acéstă lucrare, care este de interes și pentru Românĭ.

Isprăvile comitetului macedonean. Diarul *„Neon Asty“* din Atena publică un comunicat oficios, care declară de fórte esagerate scirile sensaționale rĕspândite asupra uneltirilor și a acțiunei comitetului macedonean din Sofia pe teritorul Greciei. Adevĕrul este, că persónele deja arestate au întrodus în diferite rêndurĭ arme și munițiunĭ în Macedonia. In Thesalia s'au făcut câte-va arestărĭ nouĕ.

Oprirea corsetului. Ministrul român de culte și instrucțiune publică a dat ordin, ca elevele școleler secundare și profesionale sĕ nu mai pórte corsetul în școlă.

Censura turcéscă. Din Constantinopole se anunță că Pórta a luat mĕsurĭ nouĕ pentru supraveghierea celor ce se publică în diarele, ce apar acolo. La fiecare secție a censurei s'a atașat câte un censor turc, care se cunósca și limba publicațiunilor, repartisate acelei secțiunĭ. In afară de acésta s'a interdis diarelor armenescĭ sĕ întrebuințeze cuvêntul de „național“ vorbind de cestiunile ce privesc acéstă parte a populațiunei din imperiul otoman.

Sinucidere. Iakabffi Miklos, casierul general al comitatului Caraș-Severin s'a împușcat ierĭ, în 24 Iunie. Causa sinuciderei: melancholie (!).

Concursul hippic din Turin. Dilele acestea s'a ținut în Turin concursul hippic militar iuternațional. Acest concurs a fost o manifestație pacînică de frățietate între diferitele armate. Cu acéstă ocasiune căpitanul Frederic *Caprilli* (cavaleria din Genova) a sărit cu calul peste o pedecă înaltă de 2 metri 8 cm., ér locotenentul italian *Pamparato* a sărit în lungime o distanță de șése metri și șése-decĭ de cm. S'au distribuit premii însemnate celor ce s'au distins, premii date de monarchii diferitelor țĕrĭ. Intre cei premiațĭ se află și oficerĭ din armata austro-ungară.

Gróznic incendiu. Din Moscova se telegrafézá, că un puternic incendiu a distrus mai multe cartiere din orașul Kazan. Sunt numĕróse victime.

Circulația trenului pe Valea Someșului s'a redeschis în parte pe linia Deșiŭ-Bistrița. Intre Deșiŭ-Jibou și Șilimeghiu-Baia-mare reparațiile încă nu s'au putut face, ca sĕ se pótă redeschide circulația.

Tragere la țintă. Poliția aduce la cunoscință, că mâne *Joi, în 26 Iunie*, reserviștii regimentului nr. 2 vor eși în Poiană la tragere la țintă, de aceea între órele 5 dim. și 4 p. m. este sever interdis a călca pe teritoriul Poianei.

Din Anglia.

(Cartea lui I. Baunister „England under the Jews“)

I.

Am reprodus în colónele diarului nostru unele pasage caracteristice din cartea publicată de curînd în Anglia asupra dominației jidovescĭ în acea țĕră. Fiind însĕ cestiunea acésta de o actualitate palpitantă în tóte țĕrile, credem că facem un bun serviciu în interesul luminării publicului nostru, continuând cu reproducerea espunerilor autorului englez.

„Ca orĭ-ce lege adusă contra jupoiării ómenilor și contra cămătăriei, dice *Bannister*, așa și mișcarea inițiată cu scop de a limita imigrarea individilor streinĭ, nepoftițĭ, este timbrată, firesce de către stăpânitorii noștri jidovĭ drept manifestațiune antisemită și combătută cu tóte mijlócele posibile. Salariații jidovismului în parlament sunt trimișĭ sĕ facă imposibilă prin obstrucțiune orĭ-ce desbatere asupra vr'unei moțiunĭ, ér membrii jidovĭ ai parlamentului îĭ sprijinesc din tóte puterile.

Organele de pressă jidovescĭ adecă diarele, carĭ aparțin Jidovilor, séu a căror esistență depinde dela cetitorĭ și dela anonțurile jidovescĭ, publică apelurĭ desperate către lordul *Rosebery, ginerele lordului Rotschild*, sĕ iasă din reservă și sĕ se întórcă la politica activă. In colónele lor se publică scrisorĭ, carĭ combat mișcarea, scrisorĭ semnate cu cuvintele: „Un Anglosaxon“, „Un adevĕrat Britan“, „Un patriot engles“ etc., ér articolele de reportaj asupra discursurilor ținute în favorul mișcărei și carĭ atrag atențiunea parlamentului asupra rĕului esistent, sunt suprimate și persónele, carĭ țin asemenea discursurĭ sunt ridicolisate și batjocurite. Jidovii, carĭ dau inserțiunĭ sunt îndemnațĭ a nu-șĭ mai publica anonțurile în acele puține diare, carĭ sprijinesc mișcarea și toțĭ *comercianții și meseriașii*, carĭ se identifică cu numita mișcare sunt boicotațĭ.

Atitudinea acésta a invasorilor noștri evrei contra unei mișcărĭ, ce privesce binele elementului indigen, arată, cât de puțină încredere putem avé în asigurările de loialitate și patriotism, ce obicĭnuesc ei a scóte la ivélă, când vorbesc séu scriu despre consumpțiunea britică. Evreul, indiferent décă este evreu bun, orĭ evreu rĕu, îșĭ reservézá adevĕratul patriotism esclusiv pentru profitul rassei sale.

Atitudinea Jidovilor față cu compatrioții lor adoptivĭ este fórte lămurit definită de Dr. Iosif Dulberg (Manchester). El scrie acum în *„Jewish Chronicle“* între altele: „Jidovismul nu este numai o religiune, ca catolicismul séu protestantismul, el este o fraternitate, séu décă vrețĭ, o rassă și va rĕmâné, cât timp vor esista doi Evrei pe pămênt. Póte sĕ dică cineva ce va voi despre aceea ce simte un Jidov engles, séu un Jidov german față cu vecinii sĕi englezĭ séu germanĭ, el totușĭ va avé *o iubire mai mare* și *o simpatie mai mare pentru un alt Jidov*, chiar și décă acest Jidov ar veni din celălalt capăt al lumii. Sĕ póte dice óre așa ceva despre doi catolicĭ séu doi protestanțĭ?“

In Britania Jidovii au fost tratațĭ cu o considerațiune, de care n'au avut parte nicĭ într'o altă țĕră și totușĭ se pórtă ca nisce trădătorĭ la orĭ-ce ocasiune, unde ar trebui sĕ arate, că sunt vrednicĭ de acéstă tratare și că pun mai pe sus interesul poporului engles, decât interesul rasei lor miserabile. Ei se tânguesc vecĭnic de reutatea și nedreptatea antisemitismului și totușĭ prin purtarea lor demonstrézá în modul cel mei elocuent, cât de justificat este acest antisemitism.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 24 Iunie. „Magyarország“ publică o scire telefonică, ce i-a trimis'o Dr. I. *Suciu* din Arad, în care acesta spune, că Sinodul episcopesc gr. or. ținut adĭ la Sibiiu, a declarat pe V. *Mangra* de calificat pentru demnitatea de episcop și că nu s'a ridicat din punct de vedere canonic nicĭ o învinuire contra lui. Sinodul episcopesc a adus acéstă hotărîre la cunoscința guvernului.

Budapesta, 24 Junie. Dr. Iosif *Gall* publică în „Magyarország“ de astădĭ o declarațiă în care spune, că în locuința sa din Budapesta nu s'a făcut nicĭ o perchiziție și că nu e adevĕrat, că acolo s'ar fi aflat și alte cărțĭ și broșurĭ „dacoromâne“ și antimaghiare.

S'a căutat numai la moșia sa Lucareț din comitatul Timiș după volumul „Cartea de aur“, care a și fost predat, în absența sa, de către administrator organelor trimise din partea judelui instructor.

In fine desminte mai multe afirmărĭ din cele comunicate de „Egyetértés“ și alte diare, și îșĭ esprimă bănuiala, că atacurile acestea ar avé sĕ le mulțăméscă numai gónei, ce a pornit'o partidul lui Mangra contra sa ca partisan al lui Hamsea.

Londra 25 Iunie. Medicii declară, că Regele va trebui sĕ zacă în pat vre-o trei lunĭ, din care causă încoronarea nu se va puté face în anul acesta.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 24 Iunie 1902.

H. Pomul verde: Petrescu, comerciant, Tîrgoviște; Dorogan, comerciant, Bucurescĭ; Vasilescu, comerciant, Bucurescĭ, Polifka, negustor de lemne, N. Borosnyó; Herzig, inginer, Arad; D-na Bóth, Zabola.

H. Bucurescĭ: Cahn, Löffler, voiagiorĭ, Viena; Murvay, inginer silvic, Strompf, negustor de lemne, Clușiŭ; Contele Mikes, proprietar, Zabola, Dan, protopop, Făgăraș, Brenner, Oikshoren, Goldstein, voiagiorĭ, Budapesta; Melzer, comerciant, Berlin.

H. Orient: D-na Fulianu, Bucurescĭ; cavaler de Pienczykovsky, priv. Câmpina, Dr. Vaseu, priv. Budapesta; Böcskor șeful cărților fund. Făgăraș.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ scolare.

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Darıu*, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 banĭ, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi n di librarıĭ.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţı, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbei române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după siste. mul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*- Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

„Invĕţătură creştinéscă" sĕu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cat *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunĕtăţirĭ şi e tipărită cu ortografia cu semne. Coutine 284 pag., format 8⁰, e legată solid şi costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

„*Carte de cântece* pentru tinerimea şcolară adunate şi aranjate de Ioan *Dariu*". A apărut numai acum şi conţine: hore, marcurĭ şcolastice şi eroice, elegii, imnurĭ, şântece religióse şi alte multe soiurĭ alese din cele mai frumóse şi de cei mai vestiţĭ poeţĭ ai noştri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Legea de pensiune pentru învĕţătorii pop. din Ungaria. Preţul 44 banĭ (+ 5 b. porto.)

Oral general pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător de Georgiu Magyar. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.)

Indreptar teoretic şi practic pentru **învĕţămêntul intuitiv** în folosul elevilor preparandialĭ, a invĕţătorilor şi a altor ómenĭ de şcólă de V. Gr. *Borgovan* prof. de pedagogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 banĭ (+ 10 b. p.)

Scriptologia, sĕu modul de a învĕţa cetitul scriind. Indreptariu pentru invĕţătorĭ la tractarea Abecedarului de Basiliu *Petri* prof. preparandial pens. Preţul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru şcólele popor. rom. întocmit pe basa noului plan ministerial de învĕţ. de Ioan *Dariu* cu concursul mai multor bărbaţĭ de şcólă. Partea I. pentru anul I-iu şi al II-lea de scólă. Preţul 32 banĭ (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru şcólele poporale de F. E. Lurtz. Tradusă de un învĕţător după a 9 ediţie germână. Anul I şi II. de şcólă. Numerii 1 - 10, 10 — 20 şi 20 — 100. Preţul 40 b. plus 5 b. porto.

Geografia Ungariei şi elemente del geografia generală pentru şcólele poporale de Dr. Nicolau Pop, conrector, şi profesor asesor consistorial, revĕdută şi îndreptată mai ales cu privire la date statistice de Nicolau Piltea, profesor la gim. rom. gr. or. din Braşov. Ediţiunea a şéptea (cu charta Ungariei) Preţul 50 b. plus 10 b porto.

„*Clipe de repaus*" de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit'o tótă. Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lăngă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

„*Carnetul Roşu*", *o interesantă novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Moşul*. O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. — „*Moşul*" e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului nostru. Ppreţul cu posta 60 banĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.80
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	207.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.40
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.80
Losurĭ din 1860.	152.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.85
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	694.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	674.75
Napoleondorĭ	19.09
Mărcĭ imperiale germane	117.25
London vista	240.—
Paris vista	95.32
Rente austr. 4% de coróne	99.75
Note italiene	95.90

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Iunie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei."

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
Pe trei lunĭ	6 cor.	Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	12 „	Pe şése lunĭ	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi streinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe şése lunĭ	2 „	Pe şése lunĭ	4 „
Pe trei lunĭ	1 „	Pe trei lunĭ	2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI."

Sz. 4044—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járàsbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi hogy az „Albina" tak.-pénztár és hitelintézet végrehajtatónak ifj. Grosz Jánosné s társa végrehajtást szenvedő elleni 89 kor. 74 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvszék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén lévő, a sárkányi 110 sz. tljkvben

848	hrsz. egész ingtlnra	81	kor.,	2948	hrsz. egész ingtlnra	161	kor.
1112, 1113	„ „ „	135	„	3696	„ „ „	142	„
1552, 1553	„ „ „	296	„	3885	„ „ „	503	„
1963	„ „ „	318	„	4033	„ „ „	3	„
2578	„ „ „	787	„	4172	„ „ „	402	„

koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Julius hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor** Sárkány községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben. vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi április hó 27-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság. 579.1—1